

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบน

นางกิงกาญจน์ เพียรไพรงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 1 7 7 6 2 2 6 3 6

FACTORS RELATED TO QUALITY OF LIFE AMONG PATIENTS WITH DIABETIC FOOT
ULCER, HEALTH MINISTRY HOSPITAL IN UPPER NORTHERN REGION

Mrs. Kingkan Pianpraingam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

540268

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวาน

ที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ภาคเหนือตอนบน

โดย

นางกิงกาญจน์ เพียรไพรงาม

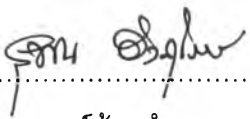
สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

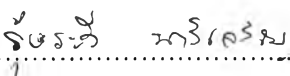
อาจารย์ ดร. รุ่งระวี นาวิเจริญ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวีพร ธนศิลป์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. รุ่งระวี นาวิเจริญ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม)

กึ่งกาญจน์ เพียรไพรงาม : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคเหนือตอนบน (FACTORS RELATED TO QUALITY OF LIFE AMONG PATIENTS WITH DIABETIC FOOT ULCER, HEALTH MINISTRY HOSPITALS IN UPPER NORTHERN REGION)
 อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ.ดร. รุ่งระวี นาวิเจริญ, 108 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการป่วยเป็นเบาหวาน ระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้า โรคร่วมภาวะแทรกซ้อน และระดับความรุนแรงของแผลที่เท้า กับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าซึ่งมารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอก ณ.โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบน จำนวน 150 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแบบวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL-BREF-THAI) สำหรับผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและมีค่าความเที่ยงจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .89 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติสหสัมพันธ์สเปียร์แมนและไควสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ภาคเหนือตอนบนมีคุณภาพชีวิตระดับระดับปานกลาง ร้อยละ 74
2. ระยะเวลาการเจ็บป่วย ระดับความรุนแรงของแผลที่เท้ามีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=-.282$, $p=-.167$ ตามลำดับ)
- 3.อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระดับน้ำตาลในเลือด โรคร่วม และภาวะแทรกซ้อน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ($P>0.5$)

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....ลายมือชื่อ.....
 ปีการศึกษา .....2554.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

5177622636 : MAJOR NURSING SCIENCE

KEYWORDS : QUALITY OF LIFE / PATIENTS WITH DIABETIC FOOT ULCER

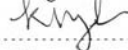
KINGKAN PIANPRAINGAM: FACTORS RELATED TO QUALITY OF LIFE AMONG PATIENTS WITH DIABETIC FOOT ULCER, HEALTH MINISTRY HOSPITALS IN UPPER NORTHERN REGION ADVISOR: RUNGRAWEE NAVICHARERN, Ph.D., 108 pp.

Objectives of this correlation research were to study the relationship between age, education level, income, diabetes duration, fasting blood sugar level, co-morbidity, diabetes complications, severity of foot ulcers on quality of life among patients with diabetic foot ulcers, Health Ministry Hospitals in the upper northern region. The participants consisted of 150 patients with diabetic foot ulcer from the outpatient department and using multi-stage random sampling method. The instruments for this study comprised demographic data and the WHOQOL-BREF-THAI questionnaires. The content validity of the instruments was reviewed by a panel of experts in the field and the reliability coefficient of the instruments determined by Cronbach's alpha method was .89. The statistical analysis in the study involved frequency, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, Spearman's rank-order correlation coefficient and Chi-square

1. The majority of patients with diabetic foot ulcer in the upper northern region had quality of life scores at a moderate level. (74 %)

2. The duration of diabetes and severity of foot ulcers were found to share a negative statistically significant relationship with quality of life among patients with diabetic foot ulcer at .05 ($r=-0.282$, $p=-0.167$) respectively.

3. Age, Education level, income, Fasting blood sugar level, co-morbidity and complications of diabetes were not significantly related to quality of life among patients with diabetic foot.

Field of Study : ..... Nursing Science ..... Student's Signature .....

Academic Year : ..... 2011 ..... Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ ด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.รุ่งระวี นาวิเจริญ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดมาด้วยความรัก ความเมตตา ความเอาใจใส่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณของท่านเป็นที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุวีพร ธนศิลป์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดเวลาของการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตั้งรายนามในภาคผนวกที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ให้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้ป่วยเบาหวานทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวที่รักยิ่ง ที่เป็นผู้ให้สติปัญญาและสิ่งดีงาม รวมถึงกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐานและกรอบแนวคิด.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน.....	11
ผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า.....	17
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า.....	17
การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บริบทของผู้ป่วยเบาหวานในภาคเหนือตอนบน.....	40
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบน.....	41
บทบาทผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูงกับการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า.....	43

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การให้คะแนน.....	52
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
การอภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	68
รายการอ้างอิง.....	70
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	84
ภาคผนวก ค เอกสารพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
ภาคผนวก ง เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	101
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	108

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนจำแนกตามประเภทโรงพยาบาล.....	48
2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าภาคเหนือตอนบน.....	49
3	การให้คะแนนของแบบสอบถาม	53
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลการเจ็บป่วยของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบน.....	58
5	จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตจำแนกตามองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบน	60
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างอายุ ระยะเวลาการเจ็บป่วยกับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า	61
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์แมนระหว่างระดับการศึกษา รายได้ ความรุนแรงของแผลที่เท้ากับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า	62
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไคสแควร์ระหว่างระดับน้ำตาลในเลือด โรคร่วม จำนวนภาวะแทรกซ้อนเบาหวานกับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า	62